

Concert de veus empresonades

El llibre 'Solo de viola' d'Antoine Volodine (La Segona Perifèria), amb la traducció de Pau Bosch, retrata els cants a la llibertat dels perseguits per unes masses despòtiques

Carlos Francesch / *Núvol*

La ciutat distòpica de Solo de viola (Segona Perifèria) es consumeix pels embats d'un règim feixista. Els carrers d'aquesta metròpoli són l'escenari de confrontació entre els humans, emportats per la perversió i uniformització de les masses, i als ocells, incondicionals a la llibertat. És aquest escenari que, representat en el llibre amb una intensa prosa poètica, descriu un microcosmos on es teixeixen els pensaments i desitjos dels perseguits i represaliats, aquells que refusen ser arrossegats per la univocitat i la barbàrie intolerant del pensament hegemònic. Tacades de tons tràgics, en les pàgines d'aquest llibre es van encadenant les històries de tots aquells que es troben al límit de quedar-se privats de la seva individualitat, sempre a un pas de veure's obligats a barrejar-se amb la munió indiferenciada i implacable de les masses controlades per un règim feixista.

Als personatges d'Antoine Volodine encara no se'ls ha escapat la veu pròpia. Parlen, pensen i ploren, però amb el llenguatge dels dissidents: el de parlar sense parlar, el de parlar sense que ningú els pugui culpar d'haver parlat. Així, els seus pensaments es despleguen com una xarxa de murmuris, com un concert coral de veus que s'alcen per reivindicar el seu patiment. Aquestes veus silencioses s'amaguen en l'anonimat d'individus múltiples i d'històries irreals, oníriques i inventades. Sense un individu que es pugui culpabilitzar i sense uns fets palpables i demostrables, els desitjos s'alliberen de l'escrutini i la persecució totalitària. D'aquesta manera, els ocells poden fer volar la seva imaginació i els seus sentiments a través de la seva particular prosa poètica. Així, els herois aconsegueixen expressar uns desitjos que no han acabat de prendre forma. Amb aquests recursos, Solo de viola esdevé la representació dels silencis i els crits de les

consciències que es troben sota la persecució d'un règim feixista intolerant amb la diferència i la individualitat.

Aquesta forma de narrar com un murmur, com un somni, és pròpia de l'estil postextotisme, creat pel mateix Antoine Volodine. Mentre els seus personatges es van passant la paraula, es va creant un text amb un crit comú i polifònic, que tot ell acaba esdevenint en un homenatge a la llibertat i la resistència. El llibre és, per tant, el nexa que es crea de la solidaritat i d'empatia dels perseguits. Un dels personatges que pren momentàniament el rol de narrador és Iakoub Khadjabakiro que, tot descrivint el seu procés d'escriptura, arriba a alguns elements més essencials i característics de l'estil postextotista: "selecciona, de la vida real, els brins més tènues, secrets i harmònics, i els barreja amb els seus records, amb visions que ha tingut mentre dormia i que venera, els entrellaça amb el seu passat, amb les impaciències, amb els errors, amb les esperances frustrades de la seva infància." Però la voluntat d'imprimir el desig en el paper queda sempre enfangat per unes masses atentes a qualsevol indicatiu de discordança: "s'expressa de manera esotèrica, sibil·lina, i instal·la els seus personatges en societats nebuloses, en èpoques irrecognoscibles."

Així, els personatges estan obligats a enfrontar-se constantment amb les amenaces orquestrades des del feixisme. Un feixisme que controla i utilitza les masses pels seus interessos, tot parlant en el seu nom. Els líders del partit fan ús d'aquest poder per silenciar, a través de l'amenaça, l'extorsió i la humiliació pública, els individus que encara gosen interpretar la seva pròpia melodia. És per això que un solo de musical és la màxima representació de la voluntat de cantar amb veu pròpia, que esdevé una de les metàfores més incisives del llibre. La música i l'art són l'última expressió de llibertat de pensament que encara pot enfrontar-se amb la cultura buida i histrionica al servei dels interessos del règim. És al voltant d'un solo de viola, de la fe en la força d'aquesta representació de la individualitat i d'esperit crític, en què les veus discordants s'agombolen en una última representació de dignitat i fermesa. D'aquesta manera, l'art no només és la forma de rebel·lió simbòlica contra la repressió, sinó també el seu contingut: la voluntat de reivindicar allò que és únic, diferenciat i consubstancial que tots portem a dins.